

**UCHWAŁA NR XXII/209/16
RADY MIEJSKIEJ W GRODKOWIE**

z dnia 21 grudnia 2016 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla
Gminy Grodków na 2017 rok**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r., poz. 487) Rada Miejska w Grodkowie uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Grodków na 2017 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Grodkowa.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2017 r.

Przewodnicząca Rady

Jadwiga Demska

Załącznik do Uchwały Nr XXII/209/16
Rady Miejskiej w Grodkowie
z dnia 21 grudnia 2016 r.

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH NA 2017 ROK

Wśród różnych problemów społecznych występujących w naszym społeczeństwie te, które są związane z alkoholem są jednymi z trudniejszych do rozwiązania. Wynika to głównie z ich rozmiarów, złożoności, a także kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie ponoszą nie tylko osoby indywidualne, ale i całe społeczeństwo. Aktualnie nie przypisuje się szkód wyrządzanych przez alkohol tylko alkoholikom i osobom pijącym alkohol, lecz całej populacji. Jest to spowodowane tym, iż na szkody związane z alkoholem jest narażony niemal każdy. Przykładem takiego stwierdzenia może być uczestniczenie w wypadku spowodowanym przez nietrzeźwego kierowcę czy zakłócenia ciszy nocnej przez pijanych i awanturujących się ludzi. Wśród szkód związanych z alkoholem znajdują się zarówno te jednostkowe, np. szkody zdrowotne występujące u osób pijących szkodliwie, jak i te widziane z szerszej perspektywy, np. naruszenia prawa związane z alkoholem, tj. sprzedaż alkoholu osobom niepełnoletnim. Działania podejmowane przez gminę na rzecz ograniczenia szkód spowodowanych przez alkohol powinny być skierowane do wszystkich mieszkańców, również tych niepijących, do osób dorosłych ale i do nastolatków.

Kluczowym aktem prawnym regulującym w Polsce kwestie związane z problematyką alkoholową jest Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Zgodnie z tym, co stanowi wyżej cytowana ustawa, profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych należą do zadań własnych gminy. Zadanie to realizowane jest poprzez Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Podstawą działań przedstawionych w Programie są założenia zawarte w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016 – 2020 i Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Grodków.

1. Lokalna dostępność alkoholu.

Uchwała Nr XX/214/01 Rady Miejskiej w Grodkowie z dnia 26 września 2001 r. w sprawie ustalenia liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży na terenie Gminy Grodków, ustaliła limit w wysokości 110 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży /gastromia/ – 30 punktów oraz do spożycia poza miejscem sprzedaży /detal/ - 80 punktów.

Poniższa tabela przedstawia liczbę punktów sprzedaży napojów alkoholowych w przeliczeniu na mieszkańca naszej gminy. Stan na 31.10.2016 r.

Wyszczególnienie	Ogółem		do 4,5% oraz piwo		od 4,5% do 18% bez piwa		powyżej 18%	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Rok								
Punkty sprzedaży (detal, gastronomia)	66	63	65	62	55	52	54	54
Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży	293	305	298	310	352	370	358	356

W roku 2016 wydano 61 zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w tym /stan na 31.10.2016 r./ :

- do spożycia poza miejscem sprzedaży - 56
- do spożycia w miejscu sprzedaży - 5

W roku 2016 wydano 8 zezwoleń jednorazowych.

2. Zagrożenia w środowisku dzieci i młodzieży.

W 2013 r. przeprowadzona została Diagnoza Lokalnych Zagrożeń Społecznych.

Wyniki badań wśród uczniów wskazały na problemy związane ze spożywaniem substancji psychoaktywnych:

- 1) spożywanie napojów alkoholowych przez młode osoby jest bardzo poważnym problemem. Wraz z wiekiem rośnie odsetek osób sięgających po alkohol. Przyznało się do tego 18,3% badanych uczniów szkół podstawowych, 67,4% badanych gimnazjalistów oraz 92,5% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Ponadto 24,4% gimnazjalistów i 41,8% uczniów szkół ponadgimnazjalnych przynajmniej raz w życiu upiło się, tracąc kontrolę nad własnym zachowaniem.
- 2) wśród przyczyn sięgania po napoje alkoholowe dzieci i młodzież często wskazują na picie okazjonalne, chęć zaimponowania lub presję rówieśników, co wskazywać może na społeczne przyzwolenie na spożywanie alkoholu przez młode osoby,
- 3) problemem wśród młodych ludzi są także przypadki agresji i przemocy, z jakimi spotykają się w środowisku szkolnym i pozaszkolnym. Do znajomości osoby z otoczenia, która doświadcza przemocy ze strony rodziny lub otoczenia rówieśniczego, przyznaje się 21,2% badanych uczniów szkół podstawowych, 32,9% badanych gimnazjalistów oraz 23,4% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych,
- 4) problemem wśród mieszkańców naszej gminy są także gry hazardowe. Ich szeroka oferta oraz dostępność sprawiają, że problem staje się coraz bardziej rozpowszechniony. Ponad połowa badanych mieszkańców – 52% wzięła przynajmniej raz w życiu udział w konkursach organizowanych przez gazety, telewizję operatorów telefonicznych, polegających na wysyłaniu płatnych smsów, 18,4% badanych grało przynajmniej raz w życiu na automatach, 13,3% badanych obstawiało przynajmniej raz w życiu zakłady bukmacherskie, zaś 2% badanych przyznało się, że grało kiedykolwiek w grę na pieniądze w internecie.

3. Pozytywne tendencje w dynamice problemów używania substancji psychoaktywnych :

- 1) badani uczniowie dostrzegają ryzyko szkód związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, 69% badanych uczniów szkół podstawowych, 64,4% badanych uczniów szkół gimnazjalnych oraz 60,6% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych deklaruje, że ich opiekunowie rozmawiali z nimi na temat szkodliwości używania substancji psychoaktywnych, 32,9% badanych uczniów szkół podstawowych, 71,3% badanych uczniów szkół gimnazjalnych oraz 64,6% badanych uczniów szkół ponadgimnazjalnych uczestniczyło w zajęciach profilaktycznych na temat szkodliwości używania substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, dopalacze).
- 2) większość młodych ludzi oceniła swoje relacje z rodzicami jako pozytywne, co wskazuje na korzystną atmosferę wychowawczą i przyjazne środowisko domowe panujące w rodzinach,
- 3) zdecydowana większość badanych uczniów deklarowała, że zareagowałaby w sytuacji bycia świadkiem zachowania agresywnego, co jest pozytywnym zjawiskiem i pokazuje, że młodzi ludzie nie są obojętni wobec zjawiska przemocy.

4. Szkody zdrowotne i społeczne związane z nadużywaniem alkoholu.

Według danych pochodzących z Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, możliwe jest oszacowanie liczby osób na terenie gminy, uwikłanych osobiście lub poprzez członków rodziny w problem alkoholowy. Skalę problemów przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie		W Polsce ok. 38,5 mln mieszkańców	W Gminie Grodków 19.224 mieszkańców
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok 770 tys.	ok. 384 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 769 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	Ok. 769 osób
Osoby pijące szkodliwie	5 – 7% populacji	2 – 2,5 mln	961 – 1 345
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	Razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	Około 1 025 osób: dorosłych i dzieci

Kluczową rolę w rozwiązywaniu problemów alkoholowych na szczeblu lokalnym ustawodawca powierzył gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Do ustawowych zadań gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych należy: inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, opiniowanie wydawania zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności z uchwałami rady gminy dotyczących limitu oraz lokalizacji punktów sprzedaży, w których sprzedawane są napoje alkoholowe, kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.

W roku 2016 do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych wpłynęło 42 wnioski dotyczące objęcia leczeniem odwykowym /stan na 31.10.2016 r./ Wysłano 236 wezwań na posiedzenie gminnej komisji. Komisja przeprowadziła rozmowy z 83 osobami w sprawie leczenia odwykowego. Ponadto komisja skierowała akta 4 osób na drogę postępowania sądowego, celem zastosowania obowiązku leczenia odwykowego. Komisja pozytywnie zaopiniowała 22 wnioski o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

5. Działania Funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Grodkowie :

1) Ogółem wszystkie wykroczenia w 2015 roku – 307, w tym:

- zakłócanie spokoju publicznego pod działaniem alkoholu – 34,
- kierowanie pojazdami w stanie nietrzeźwości oraz po użyciu alkoholu – 41,
- spożywanie alkoholu w miejscach publicznych - 232.

Ponadto funkcjonariusze Komisariatu Policji w Grodkowie w 2015 roku:

- zatrzymali 27 nietrzeźwych użytkowników dróg publicznych, zarówno pojazdami mechanicznymi, jak również rowerami,
- zatrzymali administracyjnie celem wytrzeźwienia w PDOZ Komendy Powiatowej Policji w Brzegu – 95 osób, w tym i interwencji domowych jak również z interwencji publicznych,
- nietrzeźwych lub pod wpływem narkotyków nieletnich nie odnotowano.

2) Ogółem wszystkie wykroczenia w I półroczu 2016 r. – 148, w tym:

- zakłócanie spokoju publicznego pod działaniem alkoholu – 7,
- kierowanie pojazdami w stanie nietrzeźwości oraz po użyciu alkoholu – 19,
- spożywanie alkoholu w miejscach publicznych - 122.

Ponadto funkcjonariusze Komisariatu Policji w Grodkowie w I półroczu 2016 roku:

- zatrzymali 20 nietrzeźwych użytkowników dróg publicznych, zarówno pojazdami mechanicznymi, jak również rowerami,
- zatrzymali administracyjnie celem wytrzeźwienia w PDOZ Komendy Powiatowej Policji w Brzegu – 61 osób, w tym i interwencji domowych jak również z interwencji publicznych,
- nie odnotowano nietrzeźwych lub pod wpływem narkotyków nieletnich.

6. Działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Grodkowie:

1) w 2015 roku:

- ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej – 513,
- liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej, objętych tą pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego członka rodziny – 66.

2) w I półroczu 2016 roku:

- ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej – 417,

- liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej, objętych tą pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego członka rodziny – 71.

Przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Grodkowie działa Zespół Interdyscyplinarny, który ma za zadanie m.in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych, bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.

7. Formy udzielanej pomocy w Punkcie Konsultacyjno – Informacyjnym dla osób dotkniętych przemocą domową oraz problemem alkoholowym :

- 1) ilość zarejestrowanych osób – 62,
- 2) ilość zanotowanych i załatwionych spraw – 121, w tym m.in.:
  - a) ilość spraw związanych z nadużywaniem alkoholu – 42,
  - b) ilość spraw związanych z przemocą – 5,
  - c) ilość wniosków o alimenty – 51,
  - e) ilość spraw związanych z eksmisją – 4,
  - f) ilość spraw o rozwód – 21,
  - g) ilość porad dot. problemów opiekuńczo-wychowawczych – 9
  - h) ilość spraw związanych z nadużywaniem środków odurzających – 6.
  - i) ilość porad prawnych, motywacyjnych, socjalnych – 104.

8. Formy udzielanej pomocy w Punkcie Konsultacyjno – Informacyjnym dla młodzieży:

W indywidualnych spotkaniach z psychologiem/specjalistą terapii uzależnień uczestniczyła łącznie 51 osób, w tym: 19 uczniów oraz 32 rodziców i opiekunów. Konsultacje dotyczyły :

- 1) eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi (głównie alkoholem i marihuaną) i ich wpływu na organizm młodego człowieka;
- 2) możliwych negatywnych konsekwencji (np. sprawy sądowe, nadzór kuratorski itp.) wynikających z eksperymentowania z tymi substancjami – ukazywanie strat;
- 3) skłonności do zachowań ryzykownych (m.in. samookaleczanie, weekendowe picie, granie za pieniądze np. automaty do gry);
- 4) spędzania dużej ilości czasu w świecie wirtualnym (Internet, gry komputerowe, portale społecznościowe, telefony komórkowe) kosztem życia w świecie realnym – zagrożenie uzależnieniem od Internetu (grupa ryzyka) – coraz większy problem wśród młodych ludzi – nowa grupa uzależnień związana z rozwojem techniki;
- 5) wpływu funkcjonowania młodzieży w „wirtualnym świecie” na ich relacje z rodziną i rówieśnikami (problem izolacji, utraty rzeczywistych kontaktów międzyludzkich itp.).

9. Podmioty umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej.

Na terenie gminy Grodków istnieje wiele instytucji i organizacji, które realizują zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Wśród nich należy wymienić:

- 1) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 2) Ośrodek Pomocy Społecznej, w którego strukturze działa Zespół Interdyscyplinarny Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 3) Centrum Psychologii Zdrowia DORMED – oddział w Grodkowie ,
- 4) Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla osób dotkniętych przemocą domową oraz z problemem alkoholowym:
- 5) Punkt Konsultacyjno – Informacyjny dla młodzieży,

- 6) Stowarzyszenie Abstynenckie "NOWE ŻYCIE", przy którym działa grupa samopomocowa "AA",
- 7) Placówki wsparcia dziennego – świetlice, zlokalizowane przy publicznych szkołach podstawowych w Grodkowie przy PSP nr 3, w Jędrzejowie, Kopicach, Kolnicy i Gnojnej.
- 8) Komisariat Policji.
- 9) Straż Miejska.
- 10) Placówki oświatowe i kulturalne.
- 11) Organizacje pozarządowe.

10. Cel strategiczny Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Celem strategicznym jest ograniczenie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego, wynikających przede wszystkim z używania alkoholu oraz występowania zjawiska przemocy w rodzinie oraz z podejmowanych innych ryzykownych zachowań przez dzieci i młodzież.

11. Szczegółowe zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

- 1) Udzielanie pomocy psychologicznej dla dzieci oraz dorosłych poprzez prowadzenie Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego dla młodzieży.
- 2) Wspieranie działań na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych w domu pomocy społecznej.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

- 1) Zwiększenie dostępności do pomocy psychospołecznej i prawnej dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin, a w szczególności dla osób doznających i stosujących przemoc poprzez prowadzenie poradnictwa prawnego w postaci Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego.
- 2) Zwiększenie kompetencji przedstawicieli służb w obszarze ochrony przed przemocą poprzez organizowanie szkoleń, nt. procedury „Niebieskiej Karty” i zjawiska przemocy w rodzinie.
- 3) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku leczenia odwykowego wobec osób, w przypadkach przewidzianych ustawą.
- 4) Tworzenie i finansowanie bieżącej działalności placówek wsparcia dziennego – świetlic dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
- 5) Finansowanie zatrudnienia pracowników merytorycznych w Punktach Konsultacyjno-Informacyjnych, w placówkach wsparcia dziennego - świetlicach oraz prowadzących zajęcia profilaktyczne z młodzieżą.
- 6) Finansowanie posiłków i innych form dożywiania dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
- 7) Organizacja szkoleń dla różnych grup zawodowych pracujących w systemie pomocy dzieciom, młodzieży, rodzinom i osobom z problemem alkoholowym a także w systemie przeciwdziałania przemocy oraz dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 8) Współpraca z Poradnią Odwykową „DORMED” w Grodkowie, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną, Policją, sądem, kuratorami, szkołami, organizacjami pozarządowymi w sprawach uzależnienia oraz przemocy w rodzinie.

Zadanie 3.

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.

- 1) Prowadzenie i finansowanie na terenie szkół i innych placówek oświatowych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.
- 2) Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów i psychologów.
- 3) Organizowanie wypoczynku letniego z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych (dotacja).
- 4) Dofinansowanie do prowadzenia zajęć pozalekcyjnych w ramach zagospodarowania czasu wolnego dzieciom i młodzieży.
- 5) Finansowanie zatrudnienia pracowników prowadzących zajęcia sportowe w ramach konstruktywnego spędzania czasu wolnego.
- 6) Prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych w ramach zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży (dotacja).
- 7) Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży (dotacja).
- 8) Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych, mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia.
- 9) Zakup i dystrybucja wśród różnych adresatów materiałów edukacyjnych: broszur, plakatów, czasopism, ulotek i innych przedmiotów o charakterze profilaktycznym.
- 10) Finansowanie badań społecznych, sondaży, diagnoz i ekspertyz.
- 11) Wspieranie inicjatyw podejmowanych w zakresie promocji zdrowego trybu życia i organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży i dorosłych.
- 12) Doposażenie miejsc do prowadzenia zajęć dla dzieci, młodzieży i dorosłych w ramach konstruktywnego spędzania czasu wolnego.
- 13) Organizacja czasu wolnego dzieci, młodzieży oraz dorosłych propagująca ideę trzeźwego oraz zdrowego stylu życia poprzez imprezy o charakterze edukacyjnym, artystycznym, sportowym, rekreacyjnym, np. festyny, konkursy, wycieczki i inne.

Zadanie 4.

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

- 1) Współpraca z Poradnią Odwykową „DORMED”, grupami samopomocowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie działań wspierających profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 2) Wsparcie organizacji i instytucji podejmujących działania w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, profilaktyki zdrowotnej oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 3) Propagowanie idei trzeźwości wśród osób potrzebujących wsparcia poprzez nieodpłatne udostępnienie lokalu na organizowanie spotkań.

Zadanie 5.

Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy i promocji napojów alkoholowych, zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

- 1) Występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w przypadkach przewidzianych przez ustawę.

12. Zasady wynagradzania członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Ustala się wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za każdy udział w posiedzeniu komisji i kontrolach placówek sprzedaży napojów alkoholowych w wysokości 7-krotnej diety przysługującej pracownikowi z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju obowiązującej 2017 roku. Wynagrodzenie za udział w pracach Komisji jest wypłacane na podstawie imiennej listy obecności.

13. Finansowanie programu.

Środki na realizację niniejszego Programu pochodzą z opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.